

Nødvendig og grundig bok om helsetjenesten

Nylenna, Magne
Helsetjenesten i Norge. Et overblikk.
Oslo, Gyldendal Akademisk 2014
ISBN: 978-82-05-45705-8
222 sider, Pris: 295,-.

Michael 2014; 11: 559–61.

Denne boken fyller definitivt et marked for kunnskap og oversikt om helsetjenesten i Norge.

Ikke minst ligger markedsverdien for boken i det faktum at helsepersonell lenge, og kanskje i økende grad, er deltakere i et globalisert arbeidsmarked for leger og andre helsearbeidere. La oss si du er utdannet lege i Langtbortistan, og etter mye om og men har du endelig bestått eksamen for leger utdannet utenfor EU. Kanskje vil nettopp en bok som dette da være det som gir deg redskapene for å få innpass på et legekontor eller få et turnusvikariat på et mindre sykehus. Jeg tror sjansen er større for det, enn om du lærer deg enda flere detaljer om senefester i skulderen. Det handler om å ha et visst *overblikk over* den virksomheten og det feltet man er en del av. For eksempel er det greit å vite at vi har et Statens mattilsyn og hvilke roller den institusjonen har, i et utvidet overblikk over den norske helsearkitektur.

Man kunne dra dette ennå lenger og foreslå for Gyldendal at de også lagde en bok om skikk og bruk i norsk helsevesen. Snart ville du da være i mål og kan hilse på folk på Rimi som den velintegreerte *dåktor'n* fra Langtbortistan.

Det er i den sammenheng Nylennas bok virkelig treffer. Magne Nylenna har i sin karriere vært blant de fremste i Norge til å utvikle fagområdet medisinsk kunnskapsformidling. *Helsetjenesten i Norge. Et overblikk* er et strålende eksempel på det: Konsis og mettete kunnskapsformidling. Den er detaljert og samtidig kompakt.

Også Preben som ikke kom inn på legestudiet i Norge og aldri fikk høre om Karl Evang på studiet i Polen, vil ha nytte av boken. Det er ikke sikkert Preben ville lest Trond Nordbys biografi om Karl Evang, uansett hvor han hadde kommet inn. Da fyller denne boken et hull: Litt fakta og orientering er bedre enn ingenting. Og Wikipedia vil antakelig aldri klare å sammenfatte et så stort felt på en like effektiv måte. Det krever et menneskes ånd å formidle en helhet på denne måten. Derfor er det fortsatt behov for fagbøker som dette om temaer som Google aldri vil dekke. Der Stine fra Hattfjelldal fikk høre ti minutter om Evang på slutten av en forelesning på Rikshospitalet, kan Preben kjøpe denne boken og komme ut i andre enden og være like fornøyd.

Men det er mange andre grupper som også vil ha stor nytte av boken: Den bør kunne inngå i pensum på en rekke av helsefagutdanningene. Jeg vil påstå at det er et problem om helsearbeidere på et visst nivå kommer ut av skolen og ikke kan det stoffet denne boken presenterer.

Boken gir seg ikke ut for å være mer enn det den er: What you see is what you get. Den er et overblikk. Dette kan også være irriterende for en leser som søker mer sammenheng. Spørsmål som hvorfor og hvordan blir fort stående ubesvart når forfatteren tar oss med gjennom landskapet i et forrykende tempo. Denne kritikken skal ikke dras altfor langt her, for Nylenna forsøker likevel på et vis å dra oss gjennom både hvordan og hvorfor, og det er tross alt et spørsmål om prioritering. Det har kanskje også litt med skrivestil å gjøre og med hvem leseren er.

Selv om forfatteren i begynnelsen av boken tar deg gjennom historien og oppgavene til helsetjenesten, og avslutter med utviklingen fremover, er stilen en smule belærende. Vet forfatteren hvor helsetjenesten bærer i fremtiden? Kanskje kunne teksten løftet frem spørsmål og dilemmaer underveis, særlig midtveis i boken, der den har et mer oppramsende preg.

Dessuten kunne boken vært mer stimulerende hvis den hadde lagt noe mer vekt på nyanser, der etablerte sannheter nevnes på en ellers edruelig og fin måte. For eksempel er det et gammelt munnehell i en del miljøer at helsetjenesten ikke har så stor betydning for folkehelsen. Dette er en sannhet med en mengde av modifikasjoner. Hvilke?

Hvis jeg var markedssjef eller sjefsredaktør i Gyldendal, ville jeg anbefalt at boken ble gitt ut i nye opplag i årene som kommer. I tillegg til det som

er nevnt ovenfor, ville jeg selvfølgelig passet på at man hele tiden var oppdatert på hvordan landskapet faktisk ser ut. Endringer kan skje før man aner.

Øyvind Næss

Institutt for helse og samfunn, Universitetet i Oslo

og

Epidemiologisk divisjon, Nasjonalt Folkehelseinstitutt

oyvind.nass@medisin.uio.no